

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВництва та архітектури»

НАУКОВИЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЖУРНАЛ

Металознавство
та
термічна обробка металів

ЗАСНОВАНИЙ У 1997 РОЦІ

№ 3 (86)

ДНІПРО

2019

Металознавство та термічна обробка металів

НАУКОВИЙ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИЙ
ЖУРНАЛ

УДК 669017

ББК 34.2

М 54

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 2376 від 09.01.1997 р.

Свідоцтво – Серія ДК № 1291 від 20.03.2003 р. про внесення ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» як суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців та поширювачів видавничої продукції.

Засновник журналу:

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Позиція ректорату академії та редколегії може не збігатися з думками авторів журналу.

Рекомендовано до друку вченую радою ДВНЗ ПДАБА (протокол № 13 від 04.07.2019 р.).

Мови видання: українська, російська та англійська.

Згідно з додатком № 12 до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.05.2016 р. № 515 журнал входить до переліку № 1 «Наукові фахові видання України», в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора та кандидата технічних наук.

Наукометричні бази та електронні бібліотеки, в яких зареєстрований науковий журнал: *Інформаційно-аналітичні системи – РІНЦ (eLibrary), ResearchBib; електронні бібліотеки та пошукові системи – Українські наукові журнали, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

головний редактор – д-р техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро

В. І. Большаков

заст. гол. редактора – д-р техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро

В. В. Данішевський

відповідальний секретар та випусковий редактор – к-т техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро

О. А. Тимошенко

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

О. І. Бабаченко, д-р техн. наук, Інститут чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України, м. Дніпро.

О. В. Бекетов, к-т техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро **В. С. Вахрушева**, д-р техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро. **В. М. Волчук**,

д-р техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро. **С. І. Губенко**, д-р техн. наук, Національна металургійна академія України, м. Дніпро. **Т. О. Дергач**, д-р техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро. **В. З. Куцова**, д-р техн. наук, Національна металургійна академія України, м. Дніпро. **Д. В. Лаухін**, д-р техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро. **Ю. Я. Мешков**, д-р техн. наук, Інститут металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України, м. Київ. **А. Г. Пригунова**, д-р техн. наук, Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України, м. Київ. **М. В. Савицький**, д-р техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро.

Г. Д. Сухомлин, д-р техн. наук, ДВНЗ ПДАБА, м. Дніпро. **І. Г. Узлов**, д-р техн. наук, Інститут чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України, м. Дніпро. **Х. А. Аскеров**, к-т техн. наук, Університет Карабюк, м. Карабюк (Туреччина). **В. І. Куксенко**, к-т техн. наук, Управління з атомної енергетики Великої Британії, м. Оксфорд (Великої Британії).

Художній редактор

С. Б. Пономарьов

Технічний редактор

О. А. Тимошенко

Комп'ютерна верстка

I. I. Шурова

Редактор, коректор

В. Д. Маловик

ISSN 2413-7405

9 7724 13 7400 02

Україна, 49600, м. Дніпро, вул. Чернишевського, 24-а
ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»
+38(0562) 46-93-05, +38(050) 452-43-63, +38(096) 429-08-36

E-mail : mitomdnipro1997@gmail.com

<http://www.mitom.pgasa.dp.ua>

© ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», 2019

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«ПРИДНИПРОВСКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ АКАДЕМИЯ
СТРОИТЕЛЬСТВА И АРХИТЕКТУРЫ»**

НАУЧНЫЙ И ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЖУРНАЛ

**Металловедение
и
термическая обработка металлов**

ОСНОВАН В 1997 ГОДУ

№ 3 (86)

ДНИПРО

2019

Металловедение и термическая обработка металлов

НАУЧНЫЙ
И ИНФОРМАЦИОННЫЙ
ЖУРНАЛ

УДК 669017

ББК 34.2

М 54

Свидетельство о госрегистрации печатного средства
массовой информации КВ № 2376 от 09.01.1997 г.

Свидетельство – Серия ДК № 1291 от 20.03.2003 г.
о внесении ГВУЗ «Приднепровская государственная
академия строительства и архитектуры» как субъекта
издательского дела в Госреестр издателей и
распространителей издательской продукции.

Основатель журнала:

ГВУЗ «Приднепровская государственная академия
строительства и архитектуры»

Позиция ректората академии и редколлегии может
не совпадать с мнением авторов журнала.

Рекомендовано к печати ученым советом
ГВУЗ ПГАСА (протокол № 13 от 04.07.2019 г.).

Языки издания: украинский, русский и английский.

В соответствии с приложением № 12 к приказу
Минобразования и науки Украины от 16.05.2016 г.
№ 515 журнал входит в перечень № 1 «Научные
специализированные издания Украины»,
в которых могут публиковаться результаты
диссертационных работ на соискание ученых
степеней доктора и кандидата технических наук.

Наукометрические базы и электронные библиотеки,
в которых зарегистрирован научный журнал:
Информационно-аналитические системы – РИНЦ
(eLibrary), ResearchBib; *электронные библиотеки и
поисковые системы* – Украинские научные
журналы, Национальная библиотека Украины
им. В. И. Вернадского

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

главный редактор – д-р техн. наук, ГВУЗ ПГАСА,
г. Днipro

В. И. Больщаков

зам. глав. редактора – д-р техн. наук, ГВУЗ ПГАСА,
г. Днipro

В. В. Данишевский

ответственный секретарь и выпускающий редактор –
к-т техн. наук, ГВУЗ ПГАСА, г. Днipro

Е. А. Тимошенко

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

А. И. Бабаченко, д-р техн. наук, Институт черной
металлургии им. З. И. Некрасова НАН Украины,
г. Днipro. **А. В. Бекетов**, к-т техн. наук, ГВУЗ ПГАСА,
г. Днipro. **В. С. Вахрушева**, д-р техн. наук,
ГВУЗ ПГАСА, г. Днipro. **В. Н. Волчук**, д-р техн. наук,
ГВУЗ ПГАСА, г. Днipro. **С. И. Губенко**, д-р техн. наук,
Национальная металлургическая академия Украины,
г. Днipro. **Т. А. Дергач**, д-р техн. наук, ГВУЗ ПГАСА,
г. Днipro. **В. З. Куцова**, д-р техн. наук, Национальная
металлургическая академия Украины, г. Днipro.
Д. В. Лаухин, д-р техн. наук, ГВУЗ ПГАСА, г. Днipro.

Ю. Я. Мешков, д-р техн. наук, Институт металлофизики
им. Г. В. Курдюмова НАН Украины, г. Киев.

А. Г. Пригунова, д-р техн. наук, Физико-технологический
институт металлов и сплавов НАН Украины,
г. Киев. **Н. В. Савицкий**, д-р техн. наук, ГВУЗ ПГАСА,
г. Днipro. **Г. Д. Сухомлин**, д-р техн. наук,
ГВУЗ ПГАСА, г. Днipro. **И. Г. Узлов**, д-р техн. наук,
Институт черной металлургии им. З. И. Некрасова
НАН Украины, г. Днipro. **Х. А. Аскеров**, к-т техн. наук,
Университет Карабюк, г. Карабюк (Турция).

В. И. Куксенко, к-т техн. наук, Управление атомной
энергетики Великобритании, г. Оксфорд
(Великобритания).

Художественный редактор

С. Б. Пономарев

Технический редактор

Е. А. Тимошенко

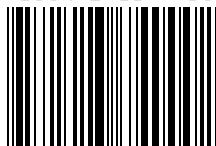
Компьютерная верстка

И. И. Шурова

Редактор, корректор

В. Д. Маловик

ISSN 2413-7405

9 7724 13 7400 02

Украина, 49600, г. Днепро, ул. Чернышевского, 24-а
ГВУЗ «Приднепровская государственная академия строительства
и архитектуры»

☎ +38(0562) 46-93-05, +38(050) 452-43-63, +38(096) 429-08-36

E-mail : mitomdnipro1997@gmail.com

<http://www.mitom.pgasa.dp.ua>

©ГВУЗ «Приднепровская государственная
академия строительства и архитектуры», 2019

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

**STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTION
“PRYDNIPROVSKA STATE ACADEMY OF CIVIL ENGINEERING
AND ARCHITECTURE”**

SCIENTIFIC AND INFORMATION JOURNAL

**Metal Science
and
Heat Treatment of Metals**

E s t a b l i s h e d   i n   1 9 9 7

№ 3 (86)

DNIPRO

2019

Metal Science and Heat Treatment of Metals

SCIENTIFIC AND INFORMATION
JOURNAL

UDC 669017

LBC 34.2

M 54

State Registration Certificate of Publication Media,
series KB No. 2376 dated on 09.01.1997.

Certificate – Series DK No. 1291 dated on 20.03.2003
about admitting SHEI “Prydniprovska State Academy
of Civil Engineering and Architecture” as the entity
of publishing in the State Register of publishers
and publishing products distribution

Founder of the journal:

SHEI “Prydniprovska State Academy of Civil
Engineering and Architecture”

The viewpoint of the Rector’s office of the Academy and
editorial board can be at variance with the views of
journal authors.

Approved for publication by the Academic Council of
SHEI PSACEA (protocol No. 13 dated on 04.07.2019).

Languages: Ukrainian, Russian and English.

According to the annex No. 12 to the order No. 515 of
the Ministry of Education and Science of Ukraine from
16.05.2016 the journal is listed to number 1 "Scientific
Publications of Ukraine", in which the results of the
dissertations for the degree of Doctor and Candidate of
Technical Sciences can be published.

Scientometric databases and electronic libraries in which
was the scientific journal: *Information and analytical
systems* – Russian Science Citation Index (eLibrary),
ResearchBib; *electronic libraries and search engines* –
Ukrainian scientific journals, Vernadsky National
Library of Ukraine

EDITORIAL STAFF:

V.I. Bolshakov, Chief Editor, Doctor of Engineering
Science, *SHEI PSACEA, Dnipro*

V.V. Danishevskyy, Deputy Chief Editor, Doctor
of Engineering Science, *SHEI PSACEA, Dnipro*

O.A. Tymoshenko, Executive Secretary & Editor,
Candidate of Engineering Science, *SHEI PSACEA, Dnipro*

MEMBERS OF EDITORIAL STAFF:

O.I. Babachenko, Doctor of Engineering Science,
*Z.I. Nekrasov Iron and Steel Institute of NAS of Ukraine,
Dnipro*. **O.V. Biekietov**, Candidate of Engineering
Science, *SHEI PSACEA, Dnipro*. **V.S. Vakhrusheva**,
Doctor of Engineering Science, *SHEI PSACEA, Dnipro*.

V.M. Volchuk, Doctor of Engineering Science,
SHEI PSACEA, Dnipro. **S.I. Hubenko**, Doctor
of Engineering Science, *National Metallurgical Academy
of Ukraine, Dnipro*. **T.O. Derhach**, Doctor of Engineering
Science, *SHEI PSACEA, Dnipro*. **V.Z. Kutsova**, Doctor of
Engineering Science, *National Metallurgical Academy of
Ukraine, Dnipro*. **D.V. Laukhin**, Doctor of Engineering
Science, *SHEI PSACEA, Dnipro*. **Yu.Ya. Mieshkov**,
Doctor of Engineering Science, *G. V. Kurdyumov Institute
for Metal Physics of the NAS of Ukraine, Kyiv*.

A.H. Pryhunova, Doctor of Engineering Science, *Physico-
Technological Institute of Metals and Alloys, Kyiv*.

M.V. Savitskyi, Doctor of Engineering Science,
SHEI PSACEA, Dnipro. **H.D. Sukhomlyn**, Doctor
of Engineering Science, *SHEI PSACEA, Dnipro*.

I.H. Uzlov, Doctor of Engineering Science, *Z. I. Nekrasov
Iron and Steel Institute of NAS of Ukraine, Dnipro*.

Khanhardash Askerov, Candidate of Engineering Science,
Karabük University, Karabük (Turkey). **V.I. Kuksenko**,
Candidate of Engineering Science, *UK Atomic Energy
Authority, Oxford, UK*.

Art Editor

S.B. Ponomarov

Technical Editor

O.A. Tymoshenko

Desktop Publishing

I.I. Shurova

Editor and Proof-reader

V.D. Malovyk

ISSN 2413-7405

9 772413 74002

SHEI “Prydniprovska State Academy of Civil Engineering and Architecture”

24-a, Chernyshevskoho st., Dnipro, 49600, Ukraine

☎ +38(0562) 46-93-05, +38(050) 452-43-63, +38(096)429-08-36

E-mail : mitomdnipro1997@gmail.com

<http://www.mtom.pgasa.dp.ua>

© SHEI “Prydniprovska State Academy of Civil
Engineering and Architecture”, 2019